

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

I. Exploratur placitum Origenis de rebus supremo Dei arbitrio iudicandis:

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A proponit libr. 2. *de aspe.*, cap. 3. quem locum repetit Hieronymus Epistol. 59. ad Avit. cap. 2. Caput quoque sextum libri primi De princip. eandem Origenis fluctuationem testatur; nam postquam duplicem de statu Beatorum sententiam exposuit, quarum prior interitum corporum naturam definit, & à qua sese alienum profitetur, alia naturam corpoream in modum ætheris expurgatum iri tradit, tandem sic concludit: *Certius tamen qualiter se habitura sit res, scit solus Deus, & si qui eius per Christum, & Spiritum sanctum amici sunt.* Pari prope modo consimilis argumenti disputationem claudit libr. 2. *de aspe.*, cap. 2. Prodest quoque ad excusandum eum Rufini responsio, pertendentis errores istos circa resurrectionis materiam scriptis ipsius ab Hæreticis fuisse adspersos. Verba eius sunt: *Vel iterum de resurrectione carnis, qui tam evidenter pronuniarunt naturam carnis in cælum ascendisse cum*

B *Verbo Dei, atque inibi cœlestibus apparuisse Virtutibus, novum & admirandum eis sui visum præbentem, possibile erat ut hanc iterum non esse salvandam diceret?* At inde tamen præcipuum sibi arcessit Origenes præsidium, quod sua ætate nondum quæstiones illa fuerant ab Ecclesia dijudicata; quo factum est, ut dum eum à veritatis norma deflexum revocare satagit Methodius, à vero ipse deerraverit, & alij quoque non sine offensione in hac quæstione versati sint, ut offendimus supra; & Hieronymus velut tribuens materiam hanc tractaverit Epistol. 61. ad Pammach. cap. 13. ait quippe: *Ergo, inquit, & nos post resurrectionem comesturi sumus? Nescio, non enim scriptum est, & tamen si queratur, non puto comesturos.* Quæ causa est, cur suam de resurrectione declaraturus sententiam Origenes, retinendam Veterum opinionem pronuntiaverit, quia nimirum quantumvis absona eius dogmata suos tamen auctores & patronos Chabuere.

XIII. Ex supra dictis subvertitur Methodij ratiocinatio, qua hoc Origenis pronuntiatum confutare aggressus est, peccatorum omnium causam ad corpus referri. Ait quippe Methodius contraria sibi loqui Origenem; cum enim animam citra corpus peccasse, & propter peccatum scortis tunicis vestitam fuisse, tunicaq; illas corpora ipsa esse concessent; nunc sibi ipsum repugnare, cum corpus causæ esse dicitur cur anima peccet. Origenianæ doctrinæ connexionem non vidit Methodius. Diximus enim supra corporeas animas vel incorporeas appellasse Adamantium, crassiorum vel tenuiorum corporum ratione, cum revera corporeas esse, & Deum unum incorporalem censuerit. Idem animas pro peccatorum gravitate graviora subire corpora asseruit. His neutiquam repugnat illud, D animas à corporibus suis trahi in vitia, & cum numquam corpore carituræ sint, futuros semper beatitudinis & damnationis circuitus; & antequam humanis adstrictæ essent membris, in peccata tamen fuisse prolapsas, ac meritas cur è subtilioribus corporibus in spissiora demergerentur. Atque ita commune aliquid habet Origenes cum Porphyrio, qui dicebat, *ut beata sit anima, corpus omne esse fugiendum.* Sed ut communia quædam cum Porphyrio sit locutus, penitus tamen diversa sensit.

Notandum porro Auctorem Dialogi De recta in Deum fide, qui sub Origenis nomine prodit, Marinum Bardesianistam inducere hæc dogmata propugnantes; Hominem sola anima constare; Animam scelere admissio, tunicis pelliceis, hoc est corpore, tamquam vinculo ac compede fuisse constrictam, atque inde à Ieremia vinctos nos appellari; ac E Animo malorum omnium causam esse corpus: Adamantium autem hæc ipsa impugnantem; & hominem, corpore licet & anima constet, animam tamen in Scripturis vocari demonstrantem, eademque Marino reagentem, quæ apud Epiphanium Origeni Methodius opposuit.

QVÆSTIO DECIMA.

DE POSTREMO IVDICIO.

F I. Exploratur placitum Origenis de rebus supremo Dei arbitrio iudicandis: II. & de ratione ac loco iudicij postremi.

I. **M**ORTVORVM resurrectionem supremum Dei iudicium excipiet. Quo cum ulciscenda scelera, mercede autem donanda sint recte acta & virtutes, idcirco statuta opinatus est Origenes, quæcunque vel recte vel male agendo premia vel supplicia promereri possunt. Superius autem ostendimus Angelis ipsum, fidelibus, ac elementis bene vel male agendi potestatem affinxisse. *Futurum est*, inquit Homil. 4. in Ezech. *ut in die iudicij non solum homo, sed etiam univèrsa creatura iudicetur: Omnis quippe creatura concepsit & condelet.* Tum in hunc rerum iudicandarum censum coniicit Angelos, cœlum, quaque supra & infra cœlum sunt, terram ipsam, & aërem. Quæ de opinione

late differimus, cum de Angelis & de Sideribus ageremus. Quinam præterea in iudicium A
sistendi sint, ignorari declarat: *Vtrum autem omnes gentes inquit Tract. 34. in Matth. ab omnibus
qua in omnibus generationibus fuerint, aut illa tantum qua in consummatione fuerint derelicta, aut illa
tantum qua crediderant in Deum per Christum; & ipsa utrum omnes, an non omnes, non satis est mani-
festum* De eodem etiam ambigit Tract. 30. in idem Evangelium. At in veram tamen &
orthodoxam sententiam videtur concedere libr. 2. in Epist. ad Rom. (si qua Rufini inter-
pretationi fides habenda est) omnesque omnino homines in supremo illo *ἡγεσθαι* ju-
dicandos agnoscere. *Requiritur sane, inquit, à quibusdam, cur dies hic de quo superius bibliobecas
Propheticas movimus, in fine mundi statutus sit, ut omnes qui ab initio seculi usque ad finem ipsius de-
functi sunt, ad hunc ultimum diem iudicandi referrentur.*

II. Item tractandum est *utrum in loco futurus est Salvatoris adventus in gloriam, an alteram expo- B
sitionem debemus exquirere. Quis enim erit locus ille, ut capiat in uno aspectu, & omnes Angelos ve-
nientes cum Christo, & omnes gentes illic congregatas? Et de sede gloria eius quid est dicendum? Pura
corporale aliquod subsellium erit, an etiam hoc opus habet interpretatione subtiliore? Hæc scribit Ori-
genes Tractat. 34. in Matth. de loco & modo iudicij postremi ambigens; ac respondet
postmodum tum adventurum Christum, cum univèrsis hominibus sese cognoscendum
dabit, ante oculos mentis eorum iam non fidei aut diligentie alicujus inquisitione repositus, sed ipsius di-
vinitatis sue manifestatione prelatus; & cum peccata sua ac virtutes unusquisque manifesto
intuitu perlustrabit; atque eo pacto eventurum illud: *Congregabuntur ante eum omnes gentes.*
Nec certum aliquem ultimam huic disceptationi locum addicit, sed *ubique, inquit, futurus
est Christus, & ipse in conspectu omnium erit ubique, & omnes ubique erunt in conspectu ipsius; & sic C
constituentur ante sedem gloria eius, hoc est ante regnum eius, & potentiam dominationis ipsius: &
paulo post: Sic erunt ante eum, ut non localiter audiamus omnes gentes fieri ante eum. Similia ja-
ctantur libr. 9. in Epist. ad Rom. cap. 14. ubi à sacris Scripturis usurpata dicitur iudicio-
rum humanorum forma, quo iudicium illud extremum Christi dilucidius explicaretur.
Declarari videmus, inquit, ex omnibus certissime futurum esse iudicium Dei, cuius species ut notior ho-
minibus fieret, iudicandi forma ex illis qua inter homines geruntur, assumpta est: atque ita metaphoricè
vult intelligi excelsum illud Christi tribunal, & reliquum tremendi illius diei apparatus,
illudque duntaxat tenendum, *iudicem omnium Christum natura & maiestate ceteris eminentem
introspicere corda, & conscientiam singulorum, manifestare occulta, & obrecta revelare, ut & bonis acti-
bus laudem tribuat, & mali penam, quam merentur, accipiant.* Nempe allegoriis suis sinecerum D
illud dogma corrumpit, *Quod in confessione ac professione tenet omnis Ecclesia Dei veri, (ait Augu-
stinus) Christum de celo esse venturum ad vivos & mortuos iudicandos; non modo per vim & ma-
iestatem suam omnia complementem, mentesque omnium collustrantem, & in actorum suo-
rum memoriam retorquentem; sed corpore presentem, & homines univèrsos in unum
adducentem, & suprema ac decretoria sententia res hominum componentem. At hic
quoque meminimus, nondum certis finibus Ecclesiam has quaestiones tunc temporis
sepisse.***

Aug. lib.
20. De Civ.
Dei, cap. 1.

QVÆSTIO VNDECIMA.

DE POENIS ET PRÆMIIS.

I. Origenis opinio ex ipsius principijs summatim deducitur. II. Eadem deinde fufius
ipfius verbis declaratur. Ac primum de penis. Omnes homines igne examinandos fore sen-
sit: III. deinde in varia loca pro meritis dimittendos; IV. ac torquendos, V. Quales pæ-
nas futuras arbitratus fit; quid ignem æternum. VI. Ecquas præter ignem penas mortuis
infligendas decreverit. VII. Ex his varia adversus eum criminationes. VIII. Sed sui ta- F
men ei non defunt ad stipulatores, suaque defenso. IX. De præmiis agitur, & in quo postquam
Sanctorum beatitudinem voluerit Origenes, explicatur. X. Recensentur varij gradus per quos
ad eam perveniri sensit. XI. De loco, quo animas Sanctorum conquirere docuit, disputa-
tur: nempe de celo novo, & terra nova; XII. ac de Paraíso. XIII. Vnde hæc transtu-
lerit, exquiritur. XIV. Hinc in Patrum multorum reprehensiones incurrit. XV. Sed ali-
qua tamen in eius excusationem afferri possunt. XVI. Vtrum & quomodo pænis Dam-
natorum finem impostum iri, & omnia unum in Deo per *ἁγιασμοῦ* futura ratus sit.
XVII. Non alias penas quam purgatorias admisit. XVIII. Quid sit juxta Origenem,